

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3030/2018. (II. 6.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a földről szóló 1987. évi I. törvény végrehajtásáról szóló, 26/1987. (VII. 30.) MT rendelet 2001. október 22-ig hatályban volt 23. § (1) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az állami tulajdonban levő ingatlanok kezelésével, valamint a magánszemélyek lakás-, üdülő-, lakótelek-, üdülőtelek- és termőföld-tulajdonával kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 6/1987 (IX. 1.) ÉVM–MÉM–IM–PM együttes rendelet 1996. december 26-ig hatályban volt 19. § (1) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék indítványozta a földről szóló 1987. évi I. törvény végrehajtásáról szóló 26/1987. (VII. 30.) MT rendelet (a továbbiakban: MT rend.) 23. § (1) bekezdés *b)* pontja, illetve az állami tulajdonban levő ingatlanok kezelésével, valamint a magánszemélyek lakás-, üdülő-, lakótelek-, üdülőtelek- és termőföld-tulajdonával kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 6/1987 (IX. 1.) ÉVM–MÉM–IM–PM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 19. § (1) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását, és a vizsgálni kért rendelkezések konkrét ügyben történő alkalmazhatóságának kizárását. A bíróság az alaptörvény ellenességet Magyarország Alaptörvénye I. cikk (4) bekezdése alapján alkalmazandó I. Cikk (3) bekezdésének, M) cikkének, XIII. cikk (1) bekezdésének illetve XV. cikk (2) bekezdésének sérelmében észlelte. A bíróság az eljárását a 4.P.20.865/2016/34. sorszámú végzésével felfüggesztette. Az Alkotmánybíróság a kiegészített indítványt a tartalma szerint bírálta el.
- [2] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben a beadványok adatai szerint a per tárgya tulajdonjog megállapítása. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a felpereseknek a jogelődje, mint bérlő 1995-ben tíz évre bérleti szerződést kötött a Magyar Állammal (II. rendű alperes) a perbeli ingatlanra, amely 1966-tól 2012-ig a Magyar Állam tulajdonában állt, 2012-ben pedig vagyonátadással a III. rendű alperes tulajdonába került. Az ingatlan vagyonkezelője 2006-tól az I. rendű alperes. A felek 1995-ben megállapodtak abban, hogy a bérlő a bérbeadó által átadott építési tervek és engedély alapján üzletsort épít a bérelt területen és azt a bérleti szerződés fennállása alatt ő üzemelteti. A bérleti szerződés 8. pontja szerint a szerződés megszűnésekor a bérlő köteles az illetékes állami hatóság és a bérbeadó hozzájárulásával a felépítményt a bérbeadónak vagy harmadik személynek értékesíteni; a felek együttesen elfogadott független vagyonértékelővel a felépítmények értékét megállapítják és azok értéke tekintetében a bérbeadó a bérlővel elszámol. 1998-ban a felperesek jogelődje és az akkori vagyonkezelő újabb megállapodást kötött, eszerint az üzletház a „ráépítő tulajdona”, a vagyonkezelő pedig földhasználati jogot biztosít a felépítmény mindenkorai tulajdonosai részére. Az I. rendű felperes jogelődje tulajdonjogának ráépítés jogcímén történő bejegyzését a Közzeti Földhivatal megtagadta, a földhivatal határozatának megtámadása iránt indított közigazgatási perben a Megyei Bíróság a keresetet elutasította (8. K. 20. 334/2005/6.). Az I. rendű felperes jogelődje 2008-ban pert indított a felépítmény tulajdonjoga megszerzésének megállapítása iránt, elsődlegesen a fenti szerződések, másodlagosan ráépítés jogcímén.
- [3] A perben első fokon eljáró bíróság ráépítés jogcímén történő tulajdonszerzést állapított meg, melyet a másodfokon eljáró ítéletábrla részítélettel jogerősen helyben hagyott. Az I. és III. rendű alperesek viszontkeresettel éltek, az épület beszedett és beszedni elmulasztott hasznainak és használati díjának megfizetése iránt.

- [4] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.I.21.279/2015/11. szám alatti részítéletével a az ítélet tábla részítéletét hatályon kívül helyezte, és a keresetet (továbbá az I. és III. rendű alperesek viszontkeresetét) elutasította. Részítéletének [48.] bekezdésében megállapította, hogy a felperesi jogelőd építkezése szerződéses felhatalmazáson alapult, és azt, hogy vizsgálni kellett, hogy a ráépítés következményeit illetően a felek miként állapodtak meg. A Kúria döntése értelmében a szerződéses szabadság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) [200. § (1) bek.] elvéből kiindulva a felek a ráépítés jogkövetkezményeit illetően szabadon állapodhatnak meg (a Ptk. diszpozitív szabályai csak megállapodásuk hiányában érvényesülnének). Kiemelte, hogy „[a] felek megállapodásának korlátját az eltérést nem engedő, kógens jogszabályi rendelkezések képezik, amelyek egyúttal a felek szerződési mozgásterének kereteit is kijelölték. Az 1995. évi bérleti szerződés megkötésekor hatályos MT rend. 23. § (1) bekezdése és az annak utaló rendelkezése folytán irányadó R. 19. § (1) bekezdés *b*) pontja – függetlenül attól, hogy a szerződéskötés időpontjában a Ptk.-nak az állami ingatlanok tulajdonjogának ráépítéssel történő megszerzését, közös tulajdon keletkezését tiltó 138. § (2) bekezdése az Alkotmánybíróság 29/1992. (V. 19.) AB határozata alapján 1992. március 19-től hatálytalan volt – ilyen szerződési korlátot jelentett. Ezért a feleknek a megállapodásából a felperesek jogelődjenek a felépítmény tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó része – amint azt az eljáró bíróságok is helytállóan megállapították – jogszabályba ütközött, ezáltal érvénytelen (semmiss) a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondatának első fordulata alapján. Ez az érvénytelenség részleges [Ptk. 239. § (1) bekezdés], kizárólag a ráépítés tulajdonjogot keletkeztető jogkövetkezményében való megállapodásra terjed ki.” A határozat [50] bekezdésében a Kúria rámutatott arra, hogy az 1995. évi bérleti szerződés – érvénytelenséggel nem érintett – 8. pontjában a felek a felépítmény értékesítéséről rendelkeztek és ezzel összefüggésben elszámolási kötelezettséget írtak elő. Erre tekintettel a Kúria megállapította, hogy van a felek közötti bérleti szerződés megszűnése utáni – a felperesek jogelődje által épített üzletház jogi sorsának rendezésére is kiterjedő – elszámolásra vonatkozó megállapodás, ami így kizárja a Ptk. 137. § (3) bekezdésének alkalmazhatóságát. Az [53] bekezdésben a Kúria meghatározta, hogy a megismételt eljárásban az 1995. évi bérleti szerződés 8. pontjában írtakból kiindulva kell a felek között elszámolni, figyelemmel az időközben bekövetkezett jogutódlásokra is.
- [5] 1.2. A hatályon kívül helyezést követően folytatódó eljárásban – amelyben a felperes a felépítmény értékének megtérítését kérte – az indítványozó szerint az R. 19. § (1) bekezdés *b*) pontja – az a szabály, amely csak akkor tette lehetővé állami tulajdonban lévő ingatlanra építmény létesítését, ha az építető tudomásul vette, hogy az építmény tulajdonjoga az államot illeti meg, továbbá az építményre bérleti jogviszonyt kell létesítenie a kezelővel, és a költségeit csak a bérbeszámításra vonatkozó rendelkezések keretei között érvényesítheti – kizárja a felperes megtérítési igényének vizsgálatát. A bírói kezdeményezés szerint „[c]supán arra szorítkozhatna a bíróság vizsgálata, hogy megállapítsa, a perbeli felépítmény létrehozásával kapcsolatos költségek a bérleti díj összegét elérik-e vagy sem, mert ezt meghaladó mértékű felperesi elszámolási igény a kógens rendelkezések alapján nem vehető figyelembe. Amennyiben az Alkotmánybíróság az indítványnak helyt ad, úgy a bíróság a felperes elszámolási igényével kapcsolatosan a fenti jogszabályi korlátot nem kell, hogy figyelembe vegye.”
- [6] Az indítvány alkotmányjogi érvelésének lényege az, hogy az R. korlátozza mind a tulajdon megszerzhetőségét, mind pedig azt, hogy a felépítményi tulajdonjog megszerzhetőségének elvonása – az ellentételezés vonatkozásában – megfelelő értékgaranciával történhessen meg. A rendeleti jogforrási szint nem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének, amely értelmében törvénynek kell megállapítania az alapvető jogokra vonatkozó szabályokat. A per tárgyát képező szerződés megkötésekor – a 29/1992. (V. 19.) AB határozat folytán – már hiányzott a jogkorlátozás törvényi jogforrási szintű alapja, és a jelen ügyben alkalmazandó törvényi szintű joganyag más felhatalmazást sem ad ilyen jogkorlátozó rendelkezés alacsonyabb normaszinten való meghozatalára. A jogforrási szint elégtelen mivolta miatt így a bíróság megítélése szerint mind a rendeleti szintű jogalkotásra felhatalmazást adó MT rendelet, mind az R. vonatkozásában formai alaptörvény-ellenesség áll fenn.
- [7] Az indítvány tartalmi alaptörvény-ellenességét is észlelt. Eszerint a támadott szabály ugyan nem kisajátítást mond ki, de ugyanúgy tulajdonjogba való állami beavatkozást jelent, viszont nem látható az alkotmányosságot megalapozó speciális közérdek, az államot preferáló tulajdonszerzési korlátozás pedig legfeljebb korlátozott mértékű ellentételezést enged meg, ami nem jelent megfelelő értékgaranciát. Különösen nem látható a jogkorlátozás szükségességének alapja annak az Alaptörvénynek a fényében, mely – az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásából és U) cikkéből következően – kifejezetten szakítani kíván az 1949 és 1989. közötti időszak jogrendsze-

rével, társadalmi, gazdasági és politikai berendezkedésének alapjaival, a tulajdon szabadságának generális korlátozását is ideértve. Ezért sérül az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése is.

- [8] A bírói kezdeményezés hivatkozik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése sérelmére is. Az állami tulajdonú vagyon kezelője magatartásának következményei, felelőssége és a vele szerződő másik fél helyzete – ugyanolyan tényállás alapján – eltér ahhoz képest, mintha ugyanez a magánfél nem állami tulajdon vagyon kezelőjével szerződött volna. E két azonos helyzetben lévő, homogénnek tekinthető csoportot összehasonlítva a bíróság a két csoport közötti különbségtételnek egy alapját látja: az állami tulajdon korábbi rendszerből eredő privilegizáltságát. A 21/1990 (X. 4.) AB határozat nyomán a 18/1992 (III. 30.) AB határozatban is egyes tulajdonformák privilegizálása kapcsán már kimondták, hogy ez a fajta privilegizáltság sérti a tulajdon bármely formájára nézve fennálló alkotmányos diszkrimináció tilalmát. A szerződő fél számára hátrányos fenti megkülönböztetésnek a bíróság szerint nincs észszerű, alkotmányos indoka. Ekként a tulajdonhoz fűződő jog megkülönböztetés nélküli védelmének alkotmányos követelménye, ezzel az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése sérül.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény felhívott szabályai szerint:

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„XIII. cikk (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

- [10] 2. Az MT rend. szerint:

„23. § (1) A kezelő – állami szervnek, illetőleg társadalmi szervezetnek nem minősülő – jogi személy vagy magánszemély részére

a) beépítetlen földön állandó jellegű új építmény létesítéséhez nem,

b) beépített földön állandó jellegű újabb építmény létesítéséhez vagy a már meglévő ilyen építmény bővítéséhez pedig csak a külön jogszabályban előírt feltételekkel adhat hozzájárulást.”

- [11] 3. Az R. szerint:

„19. § (1) A kezelő már beépített földön állandó jellegű újabb építmény létesítéséhez vagy a már meglévő ilyen építmény bővítéséhez állami szervnek, illetőleg társadalmi szervezetnek nem minősülő jogi személy vagy magánszemély részére csak akkor adhat hozzájárulást, ha

a) az ingatlan társasházzá alakítható és az építető írásban vállalja, hogy viseli a társasház-tulajdon alapításával kapcsolatos költségek arányos részét, továbbá megszerzi az alapító okirat szerint a közös tulajdonból őt megillető tulajdoni hányadot és viseli az ezzel kapcsolatos költségeket;

b) az ingatlan ugyan nem alakítható társasházzá, de az építető írásban tudomásul veszi, hogy az általa létesített építmény (építményrész) tulajdonjoga az államot, mint a föld tulajdonosát illeti meg, továbbá az építményre (építményrészre) a kezelővel bér fizetése ellenében bérleti jogviszonyt kell létesítenie, valamint a felmerült és igazolt költségeinek a megtérítését csak a bérbeszámításra vonatkozó rendelkezések keretei között igényelheti a kezelőtől.”

III.

- [12] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.
- [13] 1. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a beadvány megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bírói kezdeményezés az Abtv. 25. §-ában, valamint az 52. § (1) és (1b) bekezdéseiben előírt, az Alkotmánybíróság 3058/2015. (III. 31.) AB végzésében értelmezett feltételeknek megfelel. A bírói kezdeményezés szerint a felperesek kereseti kérelmére és az alperesek viszontkereseteire tekintettel a támadott szabályokat az eljárásban alkalmazni kell, a norma alaptörvény-ellenessége esetén a hiánya más döntéshez vezethet a konkrét ügyben, az eljárás felfüggesztése megtörtént, és az indítvány határozott kérelmet tartalmaz.
- [14] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként azt a kérdést vizsgálta, hogyan merül fel a jelen ügyben a tulajdonhoz való jog, mint alapvető jog. Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a tulajdonhoz. A tulajdon jogi fogalmát és tartalmát általában nem közvetlenül az Alaptörvény, hanem a más jogi normák határozzák meg. Az Alaptörvény által védett jogok körét és tartalmát ugyanakkor az Alaptörvény alapján kell megállapítani. Ez az ellentmondás nehézséget jelent a tulajdonként védett jogosítványok meghatározásakor. Az ellentmondás úgy oldható fel, hogy az Alaptörvény tulajdonhoz való alapjogként a jogszabályok által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványokat védi: a törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján általában köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői {25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ebből következik, hogy a korábban tulajdonként megszerzett (és így az alkotmányos tulajdonvédelem alatt álló) vagyoni jogi igényeket védi az Alaptörvény XIII. cikke. Ezt erősítette meg a 3048/2013. (II. 28.) AB határozat (Indokolás [39]) is. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi {3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]}. A 3051/2016. (III. 22.) AB határozat Indokolásának [20] és [34] bekezdései értelmében az Alaptörvény XIII. cikke egyrészt védi a megszerzett tulajdont az elvonás ellen, másrészt védi a szintén már megszerzett tulajdont annak korlátozása ellen.
- [15] A jelen esetben az MT rend. az állami tulajdon kezelőjének a kötelezettségét határozta meg az állami tulajdonban lévő föld hasznosításának körében oly módon, hogy építmény létesítéséhez a hozzájárulását írta elő és azt rendeletben előírt feltételekhez kötötte. Az MT rend. a hozzájárulás előírásával és külön jogszabály szerinti feltételekhez kötésével a vagyonkezelő joggyakorlását korlátozta arra az esetre, ha nem állami, nem társadalmi szervezet kívánt a kezelő kezelésében lévő, állami tulajdonban álló, beépített földön újabb építményt létesíteni.
- [16] Az R. az MT rend.-ben említett feltételeket határozta meg. Sem az MT rendelet, sem az R. nem közvetlenül hatályosuló rendelkezés. Nem tartalmaznak előírást közvetlenül magántulajdonra, és az állami, vagy az úgynevezett társadalmi tulajdon kedvezményezését sem tartalmazzák. A 29/1992. (V. 19.) AB határozat ezzel szemben olyan rendelkezést semmisített meg [az előző Alkotmány 9. § (1) bekezdése sérelme miatt: eszerint a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül], amely eltérő joghatást fűzött a ráépítés magatartásához, amikor az nem a magántulajdonú, hanem állami vagy szövetkezeti tulajdonú ingatlanon valósult meg. Az előző Alkotmány 9. § (1) bekezdése a szocialista termelési viszonyokon, a termelési eszközökkel való rendelkezés állami monopóliumán alapuló úgynevezett társadalmi tulajdon primátusát – a másodlagosnak és eleve korlátozottnak tekintett, a kisárutermeléshez kötött magántulajdonnal szemben – kívánta megszüntetni az 1989-es, 1990-es alkotmányozáskor. Formálisan annak a szabálynak a helyébe lépett, amely szerint „az állami vállalatok és gazdálkodó szervek a társadalom általános érdekeinek szolgálatában, a törvényben meghatározott módon és felelősséggel önállóan gazdálkodnak a rájuk bízott vagyonnal”.
- [17] Az Alaptörvény olyan rendelkezést, mint az előző Alkotmány 9. § (1) bekezdése, már nem tartalmaz; a 38. cikk a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodást írja elő, annak átruházását és hasznosítását korlátozza (38. cikk). Az R. és az MT rend. a tulajdonjog jogosultjai szerint differenciál; a tulajdonjog korlátozásának intenzitása eltér

az állami tulajdon és a nem állami tulajdon esetében. Önmagában nem alaptörvény-ellenes az, hogy az állami föld hasznosítása jogszabályok keretei között és mindenki által megismerhető eljárási rendben történhet. A jogalkotó a korlátozás intenzitását, súlyát illetően különböztethet a tulajdonjog jogosultjai és a tulajdon funkciói szerint. A köztulajdonnak minősülő tulajdon tekintetében, – amelynek akár az állam, akár valamely önkormányzat a tulajdonosa – eleve szélesebb a normatív beavatkozás lehetősége illetve szükségessége, mint a magántulajdon esetében.

- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította ezért, hogy az MT rend. és az R. támadott szabályai nem ellentétesek az Alaptörvény szerinti tulajdonhoz való joggal.
- [19] 3. Az MT rend. és az R. már nem hatályos jogszabályok. A megalkotásuk időpontjában – 1987-ben – még nem volt olyan előírás, amelyre figyelemmel jogforrástani szempontból aggályosak lehettek volna. A jogforrástani szempontból megalkotásukkor nem alkotmányellenes, ám a későbbiek során alkotmányossági szempontból elégtelenné vált jogforrási szinten megalkotott és már nem hatályos jogszabályoknak kizárólag e formai alkotmánysértés címén történő megsemmisítésétől az Alkotmánybíróság tartózkodik; ha azonban a formai alkotmánysértés tartalmi alkotmánysértéssel párosul, a jogszabályt megsemmisíti. Az Alkotmánybíróságnak ez a gyakorlata vonatkozik mind a felhatalmazás alapján kiadott, mind pedig a felhatalmazó jogszabályokra. Az Alkotmánybíróság ezt a gyakorlatot követte az előző Alkotmány alapján [58/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 288, 289.].
- [20] Nem minden alapjoggal való összefüggés igényel törvényi szabályozást, de egy alapjog tartalmának meghatározása és lényeges garanciáinak megállapítása, az alapjog közvetlen és jelentős korlátozása csak törvényben történhet. Közvetett és távoli összefüggés esetében elég azonban a rendeleti szint is. Ha nem így lenne, úgy mindent törvényi szinten kellene szabályozni, hiszen az összes szabályozás érinti valamilyen formában az alapjogokat. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése nem zárja ki feltétlenül azt, hogy állami vagyongazdálkodó törvényben biztosított feladat- és hatáskörét alacsonyabb szintű jogszabállyal részletezzék. Különösen akkor nem, ha ez más, az Alaptörvényben vagy sarkalatos törvényben meghatározott feladat vagy érték biztosításához feltétlenül szükséges. Az ezzel ellentétes következtetés figyelmen kívül hagyja a jog célját. Azt, hogy a jog magatartási szabályokból áll, amelyeknek érvényesíthetőnek kell lenniük annak érdekében, hogy az általuk védett tartalom megvalósulhasson. Az MT rend. és az R. megalkotása idején az állami tulajdonban levő ingatlanról a kezelői jogot a földről szóló 1987. évi I. törvény (a továbbiakban: Földtörvény) szabályozta. Ennek 15. § (2) bekezdése értelmében a kezelő a kezelésében levő ingatlan tulajdonjogát – bizonyos kivételekkel – magánszemélyre és jogi személyre nem ruházhatta át. Az MT rend.-nek és az R.-nek a Földtörvény törvényi háttérrel adott. Nem állapítható meg az, hogy az MT rend. vagy az R. a kezelő kötelezettségeinek előírásakor olyan szabályt tartalmazott, amelyet csak törvényben lehetett vagy kellett volna megalkotni, ezért a támadott szabályok nem sértik az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését.
- [21] 4. Az Alaptörvény – a már kifejtettek szerint – nem tartalmaz az előző Alkotmány 9. § (1) bekezdésében foglaltakkal azonos szabályt. Az indítvány az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése állított sérelmével kapcsolatban – az előző Alkotmány 9. § (1) bekezdésére épülő 21/1990 (X. 4.) AB határozatra és a 18/1992 (III. 30.) AB határozatra utaláson kívül – nem fejt ki részletesen, hogy az MT rendelet és az R. kifogásolt szabályainak miért nincs ésszerű indoka.
- [22] Az Alaptörvény XV. cikke alapján a törvény előtt mindenki egyenlő, Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítja. A hátrányos megkülönböztetés tilalma nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát, a tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. Személyek közötti, alaptörvény-sértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alaptörvény-ellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes [lásd összefoglalóan: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indo-

kolás [32]]. Az Alaptörvény XV. cikke (1) és (2) bekezdésének ezt az értelmezését követte a 32/2015. (XI. 19.) AB határozat is (Indokolás [78]–[80] és [91] bekezdései).

[23] Az MT rend. és az R. az állami tulajdon levő földre, ennek a kezelésére tartalmaz előírásokat. Az állam – különösen a saját tulajdona vonatkozásában – az ellenőrzési, hozzájárulási jogköröket jogszerű korlátozó intézkedésként hozhatja meg. Nem lehet önmagában önkényesnek tekinteni azt, hogy az állami tulajdonú földre – az adott tárgykörben – korlátozó jogszabályok állnak fenn. A támadott szabályok az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését nem sértik.

[24] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2018. január 30.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/2007/2017.

